

Tlačová konferencia Národnej banky Slovenska

dňa 29. 9. 2015

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

Dobrý deň, vítam Vás na dnešnej tlačovej konferencii k Strednodobej predikcii P3Q-2015. Predikciu dnes uvedie pán guvernér NBS Jozef Makúch a prezentáciu bude mať následne pán viceguvernér Ján Tóth. Pán guvernér, nech sa páči.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Ďakujem pekne ešte raz, dobrý deň, Banková rada Národnej banky Slovenska prerokovala strednodobú predikciu a konštatovala, že ekonomika Slovenska sa bude naďalej vyvíjať v prorastovej trajektórii pri ďalšej tvorbe pracovných miest v prostredí len pozvoľne rastúcich cien. Cenový vývoj je aktuálne výrazne ovplyvňovaný cenami komodít, avšak v strednodobom horizonte by už mal byť podporovaný vo väčšej miere aj domácimi faktormi v súvislosti s obnoveným dopytom a zároveň aj s očakávaným zvýšením dovezenej inflácie. Dynamika rastu sa však zníži kvôli slabšiemu dopytu po slovenských exportoch. Pozitívne riziko predikcie pre našu ekonomiku predstavuje avizovaná investícia v automobilovom priemysle, ktorá by mohla zhoršenie ekonomického výhľadu zmierniť. Aktuálna prognóza vychádza z najnovšie zverejnených údajov za druhý štvrtrok, ktoré potvrdili predchádzajúce odhady Národnej banky Slovenska o raste hrubého domáceho produktu. Priaznivo sa vyvíjala konečná spotreba domácností, ktorá profitovala tak z rastu zamestnanosti, ako aj z nízkej inflácie. Obzvlášť priaznivo sa vyvíjali investície, ktoré zaznamenali po dlhom období dvojciferný medziročný rast. Boli tvorené súkromným, ale najmä verejným sektorom, kde súviseli s rýchlejšim dočerpávaním eurofondov vzhľadom na končiacu sa druhé programové obdobie. Nová prognóza reaguje na súčasné ochladenie globálneho rastu najmä zo strany rozvíjajúcich sa ekonomík. To sa prejavilo aj do zníženého odhadu rastu v eurozóne. Dynamika slovenského exportu sa tak v porovnaní s júnovou prognózou spomalí. Nová prognóza koriguje rast hrubého domáceho produktu smerom nadol a zmierňuje predpokladanú akceleráciu rastu. Rast ekonomiky by tak mohol dosiahnuť 3,2 až 3,4 % v horizonte prognózy. Na druhej strane sa naďalej očakáva rast všetkých zložiek domáceho dopytu, avšak pri spomalení tvorby investícií v súvislosti s ukončením druhého programového obdobia čerpania eurofondov. Vplyvom očakávanej konsolidácie verejných financií by sa mal znížiť prorastový vplyv verejného sektora na vývoj ekonomiky najmä v roku 2017. Aktuálne rýchlejší rast zamestnanosti signalizuje, že ani zmiernenie rastu ekonomiky by sa nemuselo

v celom horizonte prognózy negatívne prejavíť vo vývoji zamestnanosti v porovnaní s predchádzajúcou predikciou. Miera nezamestnanosti by mala poklesnúť na konci horizontu predikcie na predkrízovú úroveň 9,4 %. Tvorba pracovných miest by sa mala pri takejto štruktúre rastu ekonomiky týkať všetkých odvetví, najviac však služieb. Pomalší nominálny mzdový vývoj v bezinflačnom prostredí stále znamená rast reálnej mzdy v prvom polroku o 2,6 %. Mzdový vývoj tak už niekoľko štvrtrokov vytvára zdroje pre rast spotreby a mal by sa postupne pretaviť do rastu cien. Aktuálny vývoj inflácie bol pomalší v porovnaní s pôvodnými odhadmi, čo signalizovali už aj naše priebežné odhady v rámci mesačných bulletinov. Predovšetkým vplyvom cien energetických komodít, či už aktuálnych alebo odhadovaných, ktoré boli revidované smerom nadol o takmer 20 %, je možné očakávať výrazne miernejší vývoj cien ako v júňovej predikcii. Predpoklad o postupnom raste inflácie do roku 2017 však zostáva naďalej zachovaný, pretože sa očakáva síce pomalšie, ale postupné uzatváranie produkčnej medzery. V menovej oblasti došlo v júli k medziročnému zrýchleniu rastu vkladov súkromného sektora na 7,2 %. Ku kumulácii vkladov domácností sa pridali i nefinančné spoločnosti. V rámci štruktúry peňažnej zásoby rástli vklady vo väčšine odvetví vrátane stavebníctva. Rast vkladov nefinančných spoločností odzrkadľuje priaznivý makroekonomický vývoj. Na druhej strane pokračujúca akcelerácia vkladov domácností koriguje nárasty súkromnej spotreby. Medziročná dynamika úverov v júli spomalila na 7,4 %, avšak tento vývoj bol ovplyvnený odpredajom úverov nefinančným spoločnostiam mimo bankový sektor. Abstrahujúc od tohto vplyvu by rast úverov zostal na júňovej úrovni. V júli pokračoval tretí mesiac za sebou významný dopyt podnikov po krátkodobých úveroch, ktorý pravdepodobne súvisí s dopĺňaním zásob. Krátkodobé aj dlhodobé úvery podnikom boli v júli podporované návratom klientskych úrokových sadzieb k historicky najnižším úrovniam. V sektore domácností sa v júli zachoval pomerne dynamický medziročný rast úverov o 13,5 %, ktorý podporili úvery na nehnuteľnosti, ale aj spotrebiteľské úvery. K miernej korekcii došlo pri spotrebiteľských úveroch, čo pravdepodobne odzrkadľuje pokles terajších veľkých nákupov, avšak domácnosti očakávajú realizáciu veľkých nákupov v budúcnosti. Najvýznamnejším prorastovým rizikom aktuálnej predikcie je realizácia novej investície v automobilovom priemysle, ktorá by mala slovenskú ekonomiku ovplyvňovať najprv vo forme stavebných, neskôr dovezených technologických investícií a následne samotnou produkciou a vývozom automobilov. Na základe doterajších skúseností s podobnými investíciami, ako aj zo záverov dostupnej literatúry, ktorá skúma tento fenomén, je zrejmé, že okrem priameho vplyvu by mal vzniknúť aj významný nepriamy synergický efekt, či už do rastu ekonomiky alebo do tvorby pracovných miest. Orientačný modelový prepočet

naznačuje, že dlhodobá úroveň hrubého domáceho produktu by sa mohla zvýšiť o 2,6 % do roku 2021 pri rýchlejšej tvorbe pracovných miest vrátane dodávateľských firiem a súvisiacich služieb zhruba o 17 000. V prípade spustenia tejto investície už začiatkom budúceho roku by tak veľká časť poklesu dynamiky ich rastu mohla byť vyvážená. Rast potenciálu slovenskej ekonomiky a dobiehanie vyspelejších štátov v životnej úrovni sa po krízovom období spomalilo. Je preto dôležité, aby súčasné cyklické oživenie podporené menovou politikou Európskej centrálnej banky bolo maximálne využité zo strany dlhodobých prorastových politik. Navyše zlepšenie kvality podnikateľského prostredia, lepšie fungujúci trh práce a zvýšenie kvality verejných služieb v prostredí uvoľnenej politiky nezvýšia rast len v budúcnosti. Cez pozitívne očakávania by to malo motivovať firmy zvýšiť investície už dnes, čo by tak ekonomické oživenie mohlo predĺžiť. Fiškálna politika by mala prostredníctvom týchto reforiem dopĺňať menovú politiku a konsolidovať hlavne prorastovo, čomu môže okrem spomínaných štrukturálnych reforiem, zlepšovania daňového a výdavkového mixu napomôcť aj efektívne alokovanie eurofondov za účelom zvýšenia konkurencieschopnosti slovenskej ekonomiky. Ďakujem pekne.

Ján Tóth, viceguvernér NBS

Ďakujem pekne, už tradične by sme si prešli prezentáciu, teda predikciu vo forme prezentácie. Začnem tým, aké sme mali predpoklady v súčasnej predikcii. Takže, ako už bolo spomínané, cena ropy výrazne je nižšia ako v predchádzajúcej predikcii v rokoch 2016 a 2017 – až o 20 %. Kurz je približne na podobnej úrovni, ale čo je dôležité, je, že zahraničný dopyt po tom, ako rast v eurozóne bol znížený Európskou centrálnou bankou a po tom, ako sme videli určité pnutia na rozvíjajúcich sa trhoch vrátane Číny, predpokladáme, že výraznejšie klesne zahraničný dopyt po našich exportoch. V horizonte predikcie očakávame teda niečo vyše 3-percentného rastu, ale už neočakávame tú akceleráciu, ktorú sme mali v predchádzajúcej predikcii. Čo sa týka inflácie, tak vzhľadom na to, kde je cena ropy, a aj vzhľadom na to, že ceny potravín naďalej nerastú, tak inflácia bola znížená v celom horizonte prognózy smerom nadol. Táto prognóza nemá v sebe, ako už bolo povedané, novú investíciu automobilky, ak by sa realizovala už začiatkom budúceho roka, tak k poklesu rastu by takmer nemuselo dôjsť v budúcom roku, ten rast by bol okolo 3,7 %. Takže – predpokladáme tento rok nezmenený - 3,2 %, aktuálny vývoj je hlavne lepší, čo sa týka zamestnanosti, tvorby nových pracovných miest. Pre budúci rok predpokladáme spomalenie, ktoré plynie okrem nižšieho rastu v eurozóne hlavne z menej priaznivého vývoja na trhoch, ako je Čína, a v roku 2017 budeme ovplyvnení aj naďalej nižšou prognózou rastu v eurozóne. Čo sa týka inflácie, infláciu

znižujeme, znižujeme kvôli cenám ropy a potravín, to sú hlavné dôvody, ktoré vysvetľujú viac ako polovicu zmeny inflácie, predpokladáme, že v budúcom roku by inflácia mohla byť okolo 1 % a neskôr rásť smerom k 2 %. Toto súčasné bezinflačné prostredie napomáha domácejmu dopytu, a teda najmä spotrebe domácností, ktorá naďalej posúva ekonomiku dopredu, a teda aj dovoľuje vytvárať pracovné miesta najmä v službách. Čo sa týka rizík, kvôli tomu, že investíciu v automobilovom priemysle nemáme v našom základnom scenári, tak riziká sú smerom nahor, keďže táto investícia by sa mohla realizovať. Čo sa týka rizík inflácií, tie sú vybalansované. Tu už máte tie hlavné čísla, vidíte, že čo sa týka HDP, ideme smerom dole, čo sa týka inflácie takisto, čo sa týka miezd, ten vývoj je relatívne podobný, čo sa týka zamestnanosti, tam najmä v aktuálnom roku zamestnanosť sa vyvíja priaznivejšie, ako bol náš predpoklad, čiže vzhľadom na to aj znižujeme nezamestnanosť a nezamestnanosť by mohla byť na konci 2017 pod úrovňou 10 %. Zdroje rastu - domáci dopyt aj zahraničný dopyt, ale ten zahraničný dopyt slabšie, ako boli predpoklady v predchádzajúcej prognóze, takže kvôli nižším vývozom, slabšiemu priemyslu do budúcnosti sme revidovali náš rast. Čo sa týka investícií, investície rástli výrazne v tomto roku, ten rast bol nadštandardný, najmä čo sa týka verejných investícií, väčšina nových investícií bola verejných investícií, ktorý súvisí so skončením, končiacim sa druhým programovým obdobím. Samozrejme, tým, že budúci rok už začína nové obdobie, tak je prirodzené, že takýto nárast verejných investícií nepredpokladáme, že sa udrží, a dôjde tam k budúcomu roku k poklesu voči tejto tohtoročnej nadštandardnej úrovni investícií. Čo je však potešiteľné, je, že pomalšie, ale predsa len trendovo sa zlepšujú aj investície v súkromnom sektore. A naďalej predpokladáme, že aj kvôli menovej politike bude dochádzať k rastu týchto investícií, rastu úverov podnikom. Zamestnanosť, ako som spomínal, pozitívnejšie, ako sme predpokladali – počet zamestnaných už prekonal predkrízovú úroveň asi o 4 000 pracovných miest i viac ako bolo maximum pred krízou. V tom roku 2015 – 2016 zamestnanosť bude naďalej podporovaná najmä tou silnejšou spotrebou domácností, ktorá pramení aj z toho bezinflačného prostredia, kde najmä ceny základných tovarov, ako sú energie a potraviny, nerastú. V tom roku 2017, keďže predsa len znižujeme rast ekonomiky, tak predpokladáme, že aj tá zamestnanosť bude rásť menej a následne aj dynamika platov sa mierne zníži voči tomu, čo sme predpokladali v predchádzajúcej prognóze. V ktorých odvetviach zamestnanosť bude rásť – je to najmä služby, keďže spotreba domácností vyvíja priaznivé prostredie pre služby, kde sa tvoria pracovné miesta rýchlejšie a jednoduchšie ako v priemysle. Čo sa týka miezd, predpokladáme - v súčasnosti rast miezd bol v súlade s očakávaniami, v roku 2016 dôjde k jednorazovým faktorom ako zvýšenie minimálnej mzdy a takisto aj mierne rýchlejší nárast platov vo

verejnom priestore ako bol náš predchádzajúci predpoklad. Naďalej mzdy v tomto roku rastú rýchlejšie ako produktivita práce, my predpokladáme, že neskôr sa tá situácia zoštandardizuje a v roku 2017 už by mohla produktivita rásť rýchlejšie ako mzdy. Vo verejnej správe vrátane teda školstva, zdravotníctva, mzdy naďalej rastú rýchlejšie ako v súkromnej sfére, predpoklad pre rok 2017 máme opačný, keďže tam predpokladáme pokračovanie v konsolidácii, v znižovaní deficitu. Inflácia predovšetkým vplyvom externých faktorov je nižšia ako očakávaná, ak by sme si pozreli na tú jadrovú infláciu, infláciu, ktorú očistíme od cien energií a potravín, tak táto inflácia je v súčasnosti v súlade s očakávaniami, ale keďže došlo k razantnému poklesu cien ropy a takisto potraviny rastú menej, ako sme si mysleli, tak upravujeme infláciu smerom dole. Na tom pravom grafe vidíte zdroje tých úprav, žlté sú potraviny, červené sú energie a modré je až tá inflácia, ktorá je tvorená domácou ekonomikou, takže veľký podiel zníženia tej inflácie súvisí s tými vonkajšími vplyvmi, ale aj kvôli tomu, že ten rast HDP bude mierne nižší, časť toho vplyvu je aj modrý, je aj vplyv, ktorý súvisí s mierne nižšou aktivitou v ekonomike. Čo sa týka porovnania našej predikcie s ostatnými pre rok 2015, viac-menej naša predikcia, ktorá bola niekedy aj mimo pásma analytikov alebo na hornej hranici, už sa v súčasnosti dostáva niekde bližšie k stredu intervalu, takže viac-menej dochádza k približovaniu sa k našim odhadom. Pre rok 2016 tým, že sme pristúpili k revidovaniu a nemáme zatiaľ investíciu v automobilovom priemysle, tak došlo k zníženiu nášho odhadu, ale stále sa nachádza v pásme ostatných analytikov. Čo sa týka teda tej samotnej investície v automobilovom priemysle, pokúsili sme sa spraviť modelový prepočet, čo by to asi mohlo znamenať, samozrejme tieto veci vychádzajú skôr na základe skúseností Slovenska s podobnými investíciami, a teda je to len ilustratívny odhad, modelový prepočet. Čiže za predpokladu, že by začala, že by investícia prišla v januári 2016, a za určitých predpokladov nábehu výroby áut, ktorá by bola podobná so skúsenosťou KIA, Peugeot pri dosiahnutí maximálnej kapacity áut v roku 2021, čiže zvolili sme si nejaké štandardné predpoklady a pozreli sme sa, že asi ako citlivá by ekonomika bola na túto investíciu. Čo sa týka samotnej automobilky, tak investícia by mohla priniesť v tom dlhodobom horizonte navýšenie HDP o vyše 1 % priameho vplyvu, ale ten dôležitejší nepriamy vplyv, to znamená aj subdodávatelia a ďalší impulz pre ekonomiku by mohol byť 2,6 % do konca roka 2021. V tých najbližších rokoch by ekonomika benefitovala z tej stavebnej časti, tú výrobu predpokladáme až za horizontom prognózy, takže ak by došlo začiatkom roka teda k začatiu budovania tejto investície, tak ten rast by mohol byť o tých 0,4 % vyšší v tom roku 2016, a potom neskôr v tých ďalších rokoch by mohol byť ten rast vyšší o 0,6 %. Tu sú už jednotlivé dopady tohto modelového prepočtu, ten posledný riadok HDP, asi aký by mohla

táto automobilka mať dopad na rast slovenskej ekonomiky. Čiže čo sa týka rastu, to som spomenul, čo sa týka zamestnanosti, by to mohlo byť spolu celkový vplyv okolo 17 tis. pracovných miest.

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

Ďakujem pekne, pán viceguvernér, po skončení tlačovej konferencie vám bude rozdane zhrnutie predikcie, Stanovisko Bankovej rady NBS k predikcii a prezentácia, s tým, že predikcia bude zverejnená o 14:30 na internetovej stránke NBS a embargo je do ukončenia tlačovej konferencie.

Ján Tóth, viceguvernér NBS

A ešte by som možno spomenul, že mierne rozšírenejšia verzia prezentácie bude aj na webe, pre vás sme sa snažili takú stručnejšiu verziu.

Andrej Horváth, TV TA3

Dobrý deň, ja by som rád opýtal – spomínali ste teda, že ten export by mal klesnúť – viete nejako aj definovať, že o aké tovary by malo ísť? Ďakujem.

Ján Tóth, viceguvernér NBS

V súčasnosti priemysel viac-menej rastie takmer vo všetkých odvetviach, možno dve odvetvia sú trochu výnimkou, kde ten vývoj je možno slabší – a to je elektronika a energetika. Čiže ten vývoj v súčasnosti je pozitívny naprieč tými odvetvami. Keďže predpokladáme spomalenie rastu v eurozóne, čo je náš hlavný partner, tak ten dopad by mohol byť relatívne plošný a zároveň zníženie rastu v Číne by mohlo zasiahnuť napríklad aj časť automobilového priemyslu a viac-menej tovary investičnej povahy. Tie rozvíjajúce sa krajiny ako Čína – dováža veľa technologických tovarov, tovarov investičnej povahy – ten vplyv by mohol byť aj nepriamy cez Nemecko. Teda my exportujeme do Nemecka, ale Nemecko bude mať nižší dopyt, takže...

Michal Skýpala, Hospodárske noviny

Dobrý deň, ja by som sa chcel spýtať možno aj na dlhodobejší výhľad ak by sa naplnili pozitívne riziká, aj teda Jaguáru by sa u nás darilo – kedy by sme vedeli očakávať rast HDP cez 4 %, či je to v našich podmienkach reálne a či by k tomu Jaguár mohol dopomôcť a kedy?

Jozef Makúch, guvernér NBS

Ja by som len zopakoval, čo som mal v úvodnom vystúpení, že pokiaľ ide o vplyv Jaguáru a rast dlhodobý, čo výnimočne sme teraz dali až do roku 2021, čiže naozaj dlhodobý horizont, očakávame 2,6 %, čiže zďaleka nie 4 %. Čiže 4 % nepokladáme za reálne.

Michal Skýpala, Hospodárske noviny

Ja som to ale nemyslel ako samotný ... čiže neviem, či sme sa správne rozumeli, že či nám...

Ján Tóth, viceguvernér NBS

Vy ste sa možno na celkový rast, nielen čo sa týka automobilky.

Michal Skýpala, Hospodárske noviny

Áno, celkový rast, či by nám mohol dopomôcť k štyrom percentám.

Ján Tóth, viceguvernér NBS

Ak môžem možno doplniť – tu je len modelový prepočet, kde vidíte, čo sa týka samotnej – ako pán guvernér hovorí – čo sa týka samotnej výroby tejto investície, tak tá začína niekedy v 2019 tými silnejšími číslami – 0,9 %, 0,7 % - dodatočným k rastu HDP, čiže vtedy by to mohlo sa blížitiť k 4 %, ale viac-menej dá sa povedať, že v tom – a samozrejme, ak by v roku 2016 už začala tá investícia sa stavať, tak ten rast – som spomínal - je 3,7 % – nižší ako 4 %, ale nie výrazne iný. Na druhej strane treba povedať, že toto je efekt, ktorý časom pominie, a ako pán guvernér spomínal v úvodnom slove – na to je potom dôležité využiť aj tú cyklickú pozitívnu stránku ekonomiky, ktorá je daná aj menovou politikou na tie štrukturálne reformy a tú prorastovú fiskálnu politiku. Lebo vlastne až vtedy ešte viac nabehnú súkromné investície, ktoré sa zlepšujú, ale predsa len ten vývoj bol slabší v pokrízových obdobiach a celkovo ten rast je samozrejme slabší ako v predkrízovom období.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Ja by som len doplnil pána viceguvernéra, že horizont našich predikcií je dva roky, čiže nad dva roky predikciu nerobíme a boli by to len hypotetické úvahy. Zatiaľ neočakávame, že by to bolo viac ako uvedených 3,3 prípadne 3,4 % v rokoch 2016 a 2017.

Jozef Ryník, Hospodárske noviny

Ja by som mal tri krátke otázky, ak by som mohol. Prvá sa týka inflácie – spomínali ste, že rast reálnych miezd by mal podporiť rast spotreby a teoreticky aj rast cien – nemyslíte si, že celé to bude vymazané tým, že vlastne ceny energií sa znižujú – to je prvá vec. Druhá vec – v júli prvý krát po dlhšom čase sa stalo, že priemerná úroková sadzba na hypotékach stúpila – myslíte si, že to je len sezónna vec alebo je to nejaký začiatok trendu, pretože viem, že cena dlhodobých peňazí sa zvyšuje. A posledná sa týka novely zákona o spotrebiteľských úveroch, kde NBS dostane viac právomocí, dokonca budete môcť zasahovať do scoringových modelov komerčných bánk – ak by ste to využili, lebo viem, že sa to nemusí využívať – a teda tie banky alebo nebankovky by nerešpektovali vaše odporúčania, že či sú tam nejaké sankčné postihy.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Začnem - a ak bude potrebné, pán viceguvernér ma doplní. Pokiaľ ide o prvú otázku – inflácia a rast reálnych miezd verzus rast energetiky a rast cien energií a v tomto prípade pokles cien ropy – určite toto sú protichodné tendencie a vplyv týchto protichodných tendencií sledujeme. Zatiaľ to vychádza tak, že ten rast reálnych miezd spolu s rastom spotreby by mohol byť o niečo silnejší ako vplyv poklesu cien energií, to máme aj zohľadnené v našej predikcii. Ale ako vidíte – už teraz predikujeme infláciu oproti predikcii minulej na nižších úrovniach, ako sme predikovali, z toho vyplýva, že sa tento vplyv svojím spôsobom vyvažuje a klesá ten pozitívny vplyv rastu reálnych miezd a rastu spotreby, ale stále je vyšší. Takže stále očakávame, že by inflácia rástla, aj keď nie takým tempom, ako sme očakávali v II. kvartáli. Netreba asi doplniť. Druhá - priemerné úrokové sadzby na hypotéky – nedovolím si posúdiť teraz, či ide o trend alebo volatilitu, na to potrebujeme viac údajov a dlhšie časové obdobie, aby sme to vedeli jednoznačne povedať. Pokiaľ ide o novelu zákona o spotrebiteľských úveroch, tak je tam veľa odporúčaní, tieto ustanovenia, ktoré sú v zákone, premietajú naše odporúčania do záväznej podoby, o to nám išlo, pretože odporúčania v tejto časti trhu, na rozdiel od trhu trebárs bankového, sú menej záväzné alebo menej rešpektované ako v oveľa, dalo by sa povedať, že kultivovanejších bankových a poisťovních inštitúciách. To nás viedlo k tomu, že sme chceli, aby tieto odporúčania mali podobu zákona a boli vynútiteľné a vymožiteľné, čo o odporúčaníach povedať nemožno. Čiže to bol hlavný dôvod. Čiže základný cieľ je, aby sa tie odporúčania dali naozaj implementovať v takom rozsahu, ako požadujeme, ale bez základného, zásadnejšieho sprísnenia jednotlivých požiadaviek. V prípade povinnosti veriteľov posudzovať schopnosť klientov splácať úver to znamená, že veriteľ nesmie poskytnúť úver, ak by sa výška bežných nákladov klienta vrátane splátok

úverov dostala nad úroveň jeho príjmov. Čiže je to dost' dôležité ustanovenie, ktoré chráni jednoznačne spotrebiteľa – ako odporúčanie to nemuselo byť rešpektované, ako zákon to rešpektované byť musí. Pokiaľ ide o splnomocňovacie ustanovenia pre Národnú banku, ktorými sa Národnej banke udeľujú právomoci sprísniť niektoré ustanovenia nad rámec platného odporúčania – majú v súčasnej situácii len preventívny charakter a Národná banka ich neplánuje v najbližšej dobe aplikovať. Týka sa to aj stanovenia limitu pre maximálny podiel úverov poskytnutý prostredníctvom externých finančných sprostredkovateľov, ako aj vyššie uvedeného limitu pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľov splácať úver. V prípade výrazného nárastu rizika na trhu úverov v budúcnosti však bude mať Národná banka možnosť sprísniť niektoré ustanovenia s cieľom obmedziť tieto riziká. Pokiaľ ide o sankcie, ktoré sú uplatniteľné – ide o bežné sankcie, ktoré môžeme uplatniť pri výkone dohľadu aj v iných prípadoch. Nie sú tam nejaké špecifické ustanovenia.

Jozef Ryník, Hospodárske noviny

Neviem, napríklad zobrať aj licenciu alebo?

Jozef Makúch, guvernér NBS

To zákon umožňuje aj teraz, čiže je možné aj odobratie licencie – všetky postupy, ktoré sú v zákone, sú uplatniteľné, keďže už to nie odporúčanie, ale zákonná povinnosť. Čiže všetky až po to krajné, čo je odňatie licencie, ale na to samozrejme musia byť splnené zákonné podmienky.

Rado Tomek, Bloomberg

Ja by som len najskôr chcel takú jednu technickú vec – zdá sa, že predsa len live broadcast ide na webe. Naši kolegovia totiž z Prahy sú schopní ho tam pozeráť – tak ja neviem, v tom prípade – aké máme informácie od ľudí, čo to pozerajú, tak ako to viete vypnúť, tak to vypnime a potom ak nie, tak si pýtam od vás dovoľenie v reálnom čase potom reportovať to, čo sa deje, ak to ide niekde na webe. Nejakí vaši editori to niekde púšťajú live stále asi zrejme. Takže môžeme real-time teraz reportovať? Dobré ďakujem. Ja by som mal otázku na stimulus z Európskej centrálnej banky – pán guvernér, aký máte z toho zatiaľ pocit – mala by Európska centrálna banka ešte viac stimulovať ekonomiku? Ak nie teraz, čo sú tie signály, ktoré by vás presvedčili o tom, že treba viac v tom robiť? A v tom prípade – čo by podľa vás bolo najužitočnejšie, že či predĺžiť QE časovo alebo zvýšiť tú sumu z tých 60 mld. mesačne, prípadne rozšíriť to na úplne iné asset classes. A v tejto súvislosti by som sa chcel spýtať aj na

slovenské dlhopisy a QE – videli sme v poslednej dobe, že tie úrokové sadzby slovenské klesli pod AAA krajiny a má teda centrálna banka nejaký problém naplniť tú pomyselnú kvótu slovenských dlhopisov? A je to vývoj, ktorý je z nejakého dlhšieho hľadiska žiaduci? Ďakujem.

Jozef Makúch, guvernér NBS

Dobre, ďakujem za otázku. Pokiaľ ide o tú prvú časť otázky, Európska centrálna banka ústami aj pána Draghiho aj iných členov Executive boardu deklarovala, že program nákupu aktív je dostatočne flexibilný a je možné upraviť jeho rozsah, zloženie aj trvanie. Čo bude potrebné, ak bude vôbec potrebné upraviť, by boli dneska špekulatívne odpovede, špekulatívne závery, čiže nebudem sa k tomu vyjadrovať. Pokiaľ ide o druhú otázku – zatiaľ sa nám darí program naplňať, ale od začiatku upozorňujeme na riziká naplňania tohto programu, pretože možnosti nákupu na slovenskom trhu sú dosť obmedzené a v prípade, že nie sme schopní naplniť program na slovenskom trhu, nakupujeme alebo sme schopní nakupovať aj niektoré zahraničné cenné papiere, ale program zatiaľ plníme.

Martina Solčányiová, hovorkyňa NBS

V prípade, že nie sú ďalšie otázky, ďakujeme veľmi pekne a želám ešte príjemný deň.